

De svenska bönderna satsar på den finska marken

– Det är väldigt bra mark ute på holmarna, konstaterar fr v Gustav Sandqvist, Karl Johan Sakari och Karl Svahn.

– Jag drömmer om den dag då jag kan gå uppe i byn och se djur som betar här ute på holmarna. Se att marken utnyttjas igen.

Gustav Sandqvist ser smått lyrisk ut. När han lägger ut texten är det lätt att se de betande djuren för sitt inre öga.

Vi står på holmen Pappilanhietä, en av de finska holmar som svenska bönder har nyttjanderätten till. Marken har legat för fåfot under hela 1970-talet. Buskarna har tagit ett stadigt grepp om marken. Men nu satsar folket i Hedenäset och Hietaniemi på holmarna igen.

Det är ett sjuttioal svenska bönder som har små skiften på holmarna. Nu har de gått samman och bildat en sambetesförening. 150 hektar mark ska utnyttjas för bete.

– Tanken är att vi ska släppa ut ungdjur och får på holmarna på våren. Vi räknar med 150 ungdjur och lika många får. De brukar trivas bra tillsammans, säger Gustav.

bygger betesföreningen ett färjeställe så att det ska gå smidigt att få över djur och maskiner.

När transportproblemet är löst är det bara fördelar med att ha djuren på holmarna.

Renoverar ladorna

– Älven fungerar som staket. Det är bara på södra sidan vi måste stängsla av. Där kan djuren annars komma över till andra holmar där finska bönder har sina djur. Och vi vill ju inte att de ska blandas med våra djur, ler Karl.

Under sommaren har flera man arbetat med att renovera de gamla ladorna på holmarna och bygga stängsel och fällor vid färjestället. Karl Johan Sakari är en av dem:

– Jag vet inte om jag någonsin kommer att ha några djur här, säger Karl Johan. Jag är egentligen vinbärsodlare. Men jag är med i betesföreningen och jobbar med renoveringen av de gamla ladorna. Det är mitt bidrag till att hålla liv i våra byar och att hålla förbuskningen stången.

Bra mark

Djuren kommer att få lite tillskott av kraftfoder, men i stort sett ska de sköta sig själva. En man kommer att ha ansvaret för djuren.

– Den som är intresserad av att släppa ut sina djur på holmarna får göra det mot en liten avgift per djur. Till självkostnadspris, det är ju inte meningen att det ska bli något överskott av avgifterna, säger Karl Svahn.

– Det är väldigt bra mark här ute, tillägger Gustav. Den är stenfri och vi har inga dikningsproblem. Älven gödslar marken under vårfloden och vi har högt näringsvärde på höet.

Som att vända ost

Föreningen har plöjt upp tre hektar för att så timotej.

– Det är som att vända ost när man plöjer. Så fin är jorden, säger Karl Svahn.

Det stora problemet med att bruka marken på holmarna är transportererna över älven. Nu

Ungdjursauktion

Betesföreningen har fått pengar av naturvårdsverket och hushållningssällskapet för det här kooperativa försöket.

– Det är väl egentligen bara i samband med det som vi har haft kännning av att vi är på finsk mark. Jag tror nog att myndigheterna var lite tveksamma att satsa på oss just därför, säger Gustav.

Tio förlorade år under 70-talet har tagits igen under en sommar. Och Karl Svahn ser hellre framåt än bakåt:

– När vi är riktigt optimistiska tänker vi oss att vi har stor folkfest och ungdjursauktion på hösten här ute på holmarna. Då slipper vi köpa djuren söderifrån i fortsättningen!

**Reportage:
Lars Davner och
Rolf Olofsson**